

Emlékműavatás a Peruska-kápolnánál

Az elhunyt vasi erdészek, vadászok emlékére

A Peruska Mária-kegyhely a Köszeget-Csepreggel összekötő erdőtömbben található. Az erdei kápolna 29 attraktív szoborral a „Magyarok Nagy Zarándokútján” fekszik. A történelem, az állandóan változó táj és népessége alakította ki. A kegyhely jelképe a 300 évnél is idősebb kocsánytalan tölgy hagyásfa.

A *Jurisich Miklós* bán által telepített környékbeli gradistyei horvátság szívügyének tekintette egy zarándokhely létrehozását, amelynek helyéül Horvátszidányt szemelték ki. A történelem viharaiiban a horvátság önálló törekvéseire nem nyílt lehetőség, az 1876-ban megépült horvátszidányi templom ezt a szerepét pedig nem töltötte be.

A környék ura, a peresznyei gróf, *Berchtold Zsigmond* minden év szeptember 8-án, Kisboldogasszony napján, a négyes község határátnál fekvő idős tölgyfához udvartartásával kivonult és ott teljes népének, minden alattvalójának is kötelessége volt megjelenni. Ott igazságot tett és orvosolta a panaszokat. A gróf 3 éves fia – a Monarchia későbbi külügyminisztere – 1866-ban egy tömördi vadászon elveszett, majd 3 nap múlva épen találták meg ennek, a kb. 300 éves tölgyfának a tövében, amelyen már akkor is egy Mária-kép függött. Csoda történt.

Annak emlékére *Berchtold* gróf minden évben szeptember 8-án hálaadó szentmisét rendelt el, „Peruska Mária” előbb a grófi családnak, majd a környékbelieknek a zarándokhelyévé vált. A miséket egyaránt hallgatták a horvátok, a magyarok és a németek.

A nemzeti szabadságharc, a kiegyezés és a népek közötti megbékélés tiszteletére 1894–1949 között március idusán a környékbeli fiatalság, iskolások és falvak lakói találkoztak itt. 1909-től horvát búcsút tartanak Havasboldogasszony napján (augusztus első vasárnapja), amit az I. világháború 1915-ben megszakít. A búcsújárás újra indul 1922-től, egészen 1936. évig, majd a II. világháború követően 1946-tól folytatódik.

A kommunista hatalom tudatosan a hitélet visszaszorítására törekedett. Az egyházakat is befolyásuk alá vonták, a végeken minden spontán kezdeményezést csírájában elfojtottak. 1950-től a búcsújárás megszűnt, a kegyhelyhez vezető utakat beszántották és a tölgy matuzsálemet is kivágásra ítélték.

Ecker István erdőőr és munkatársai elszabotálták a kivágást, ezzel az adott korban nem kis kockázatot vállalva mentették meg a kegyhely szimbólumaként ismert tölgyet. A kegyhely

íg fennmaradt, a búcsújárás még a késő Kádári-érában is csak tűrve, de már nem tiltva történt. A fakeresztet a zsidányi templomból a hívők vállukon vitték ki és este vissza.

A késői szocializmus politikai gyengülése addig nem terjedt ki, hogy kápolna építését is engedélyezték volna, a Győri Egyházmegye azt rendre elutasította. Fordulat akkor következett be, amikor *Sárvári István*, a Csepregi Állami Gazdaság igazgatója, egyben befolyásos politikus és szenvedélyes vadász, az ügy mellé állt. Támogatása feltételül kötötte ki, hogy a környékbeli vadászoknak a kegyhelyen Hubertusz-mise tartassék.

Így az első Hubertusz-misé a vadászoknak és erdészeknek 1983 őszén, októberben tartották. 1985-re megépült a kápolna is. 1983-tól a környékbeli vadgazdálkodók és vadászok évente, minden év június első vasárnapján háromnyelvű, magyar, horvát és német vadászmisét hallgatnak meg és zarándoklatot tartanak. Egy-egy alkalommal 5-600 főnyi, magyar, horvát és osztrák hívő, vendég jelenik meg, a misét követően pedig kötetlen programok, beszélgetések színesítik a délutánt.

A Szombathelyi Erdőgazdaság is támogatta a törekvéseket, a misék és táborok, zárandoklatok helyszínét is biztosítva, védve. A vadászmisékhez csatlakoztak előbb a kéménysprők, majd később egyre több szakma, végül kialakult a misézés, zárandoklatok és táborozás mai rendje. A szakmák képviselői és magánszemélyek is évről évre újabb szent szobrát állítják fel. A vadászmisék a térség vadgazdálkodóinak is találkozója, ahol döntés született arról, hogy a kb. 300 éves kocsánytalan tölgy hagyásfa mellett a térség elhunyt erdészeinek, vadászainak a hálás utókor faragott fa emlékművet állít fel.

Az emlékművet 2015. május 31-én avattuk, a szokott Hubertusz-misést követően, amit *Schmatovich János* teológiai professzor és *Dumovits István* tb. esperes plébános celebrált, majd áldották meg a művet.

Az összenyomásban az ég felé szárnyaló, a földet az ég felé összekötő madarat szimbolizáló emlékmű lábán száradt

tölgyfából készült, elhunyt kollégáink, barátaink két fontos üzenetével.

A fejfa hátsó oldalán az *Ora pro nobis!*, a Mária-imádság része, a könyörögj érettünk az elmúlást szimbolizálja, míg az alatta a faragott fekvő szkíta szarvas az ősi hit és mondavilágban a hallhatatlanság és megújulás jelképe. A magyarság számára a szarvas szakrális állat, a Nap szimbóluma. Ő a magyarság egyik lélekvezető állata.

A fejfa homlokzatán; *Őseidnek szent hitébe, nemzetednek gyökerébe, testvér ne légy büitlen soba!* Alatta a faragott Hubertusz szarvas.

Az üzenet mai rohanó és talmi világunkban megállásra, elgondolkozásra késztet. A múlt érték, kapaszkodó és ismerete sokszor zsinórmértékül szolgálhat a jelenben is.

Nagy Imre

okl. erdőmérnök

Fotó: **Szendy Zsuzsa**

Szakmaszeretet! Hazaszeretet! Barátság!

A címben szereplő jelszavakkal szervezett találkozót az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület és az Országos Erdészeti Egyesület május utolsó hétfőjén Egerben.

Már péntek kora délután az Érsekkerti zenepavilonban ismerkedhettek az egriek a szakmák szépségével, nehézségeivel az országosan ismert és helyi bányásznotákon keresztül a Salgótarjáni dalkör és Fúvózenekar előadásában. Mindeközben a dr. Kemény Ferenc Városi Sportcsarnokban folyamatosan regisztráltak az ország teljes területéről érkező szakmabeliek. Az esti órákban a Gárdonyi Géza Színház művészei és a Tutti Frutti tánczenekar szórakoztatta a megjelenteket, de a sportcsarnok udvarán felcsendültek selmeci nótaemlékeink is.

Szombat délelőtt az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület megtartotta 105. küldöttgyűlését az Eger Hotelben. A küldöttgyűlésre nem hivatalos

résztevőkkel, családtagokkal eközben a Felsőtárkányi Állami Erdei Vasút robotgott a Stimecz-ház felé, ahol az OEE Egri Helyi Csoportja és az EGERERDŐ Zrt. szakemberei rövid túrát szerveztek.

A déli órákban elköltött ebéd után az Érsekkertből több száz bányász, kohász és erdész vonult fel a szakmák lobogóinak árnyékában. A zenekari kísérettel, csillogó egyenruhákban, díszkardokkal felővezve vonuló grubenek és waldeinek, bányaingek és erdészöltönyök hosszú sora még a sokat látott egri pol-

gárságot is meglepte. A megújult Dobó téren felkerültek a zászlószalagok és háromszoros *Vivát!* felkiáltástól zengett a város.

Este jó hangulatú bál zárta a rendezvényt, fellépett *Kovács Kati* művésznő és az OMIKRON együttes. Az egyenruhákban csillogó kítűzőn és a díszkorsón kívül sok-sok emlékekkel térhettek haza a testvérszakok képviselői Egerből, a 10. Bányász-Kohász-Erdész találkozóról.

Szöveg és kép: **Bárdos Bence**
EGERERDŐ Zrt.